

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) มาประยุกต์ใช้ เพื่อประมวลความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น 2 รอบ และนำความคิดเห็นในรอบที่ 2 มาเป็นรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาแล้วนำรูปแบบที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัศึกษานำไปวิเคราะห์รูปแบบความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์จริงในโรงเรียนมัธยมศึกษาแล้วสรุปเป็นรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

วิธีการสำคัญของการใช้เทคนิคเดลฟาย ได้แก่ การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาการวิจัยได้เป็นอย่างดี ผู้เชี่ยวชาญต้องเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์และมีความสนใจในเรื่องที่ทำการวิจัยด้วย ซึ่งการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญตามกระบวนการของเทคนิคเดลฟายเป็นการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจโดยใช้แบบสอบถามแทนการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาประชุม เพราะเป็นปัญหาอย่างยิ่งที่จะเชิญผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาร่วมประชุมได้พร้อมกัน ดังนั้นจึงคิดเทคนิคเดลฟายมาใช้แทนโดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่สนใจแล้วนำความคิดเห็นที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อสรุปมติของผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น จากผลการศึกษาโดยทั่วไปได้ข้อสรุปว่าหากผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อน (Error) จะมีน้อยมาก ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญไว้ 20 คน

2. การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณสมบัติดังนี้ คือ

- 2.1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือรับผิดชอบงานด้านกิจการนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยวิธีคัดเลือกเอาผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา และสมุทรปราการเพราะสองจังหวัดนี้ถือเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลาย

ทางประชากรสังคมและวัฒนธรรมเพราะเป็นจังหวัดที่เป็นเมืองอุตสาหกรรม และอยู่ใกล้กรุงเทพฯ นับเป็นจังหวัดที่มีความเสี่ยงสูงในการบริหารกิจการนักเรียน

2.2 เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์ที่โดยตรงเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือกิจการนักเรียน ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในภาคตะวันออก

2.3 เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารกิจการนักเรียน ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวคิด รูปแบบความเสี่ยง วิธีการบริหารกิจการนักเรียน

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ดังกล่าวในการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ทำ การวิจัย จำนวน 20 ท่าน โดยรวบรวมผู้เชี่ยวชาญจากผู้ที่บริหารและปฏิบัติงานด้านกิจการนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จากนั้นผู้วิจัยนำรายชื่อและประวัติของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ได้พิจารณา คัดเลือกไว้เสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณากันกรองให้ได้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเรื่องที่ทำการวิจัยอย่างแท้จริง โดยกำหนดผู้เชี่ยวชาญเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 10 ท่าน
2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นครูที่ทำหน้าที่ด้านกิจการนักเรียน ครูแนะแนว ครูด้านกิจกรรม

นักเรียน จำนวน 10 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามชนิดมีโครงสร้าง โดยถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 รอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างแบบสอบถามรอบแรก ได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารกิจการนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกและรวบรวมเอกสารด้านการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อนำข้อมูลมาประกอบในการกำหนดกรอบแนวคิดด้านความเสี่ยงในการบริหารกิจการนักเรียน

2. สร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมีโครงสร้างโดยให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหา ด้านความเสี่ยงของการบริหารกิจการนักเรียน

3. นำคำถามที่ยกกว้างขึ้นปรึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ จนได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

5. จัดทำแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในรอบแรก แล้วนำคำตอบที่ได้ไปวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามในรอบต่อไป

ขั้นที่ 2 การสร้างแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามชนิดมีโครงสร้างในรอบที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญมาจำแนกเป็นข้อกระทง โดยคัดเลือกข้อมูลที่เป็นประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ต้องการให้มีขึ้นอย่างชัดเจน และรวบรวมเนื้อหาที่ใกล้เคียงกันไว้ในข้อเดียวกันและพยายามคงความหมายตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลตามแบบสอบถามในรอบที่ 1 ไว้ด้วย จากนั้นจัดทำเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 ให้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งแต่ละช่วงมีคะแนนต่างกัน โดยมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง มีความเสี่ยงมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเสี่ยงปานกลาง

3 หมายถึง มีความเสี่ยงน้อย

2 หมายถึง ไม่แน่ใจ

1 หมายถึง ไม่มีความเสี่ยง

จากนั้นนำแบบสอบถามในรอบที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 20 คน ตอบแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ได้สร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นในเรื่องรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญ 20 คน มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เป็นรายข้อแล้วนำมาคัดเลือกเฉพาะข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับปานกลางขึ้นไปคือมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไปและค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ไม่เกิน 1.50 มาวิเคราะห์รูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาวิเคราะห์รูปแบบที่สอดคล้องกับความเป็นจริงแล้วสรุปเป็นรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ติดต่อผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยขอหนังสือจาก

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลตามแบบสอบถามชนิดมีโครงสร้าง พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ และรายละเอียดของการวิจัย และเน้นให้เห็นถึงความสำคัญในการให้ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านที่มีต่องานวิจัยด้วย ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดมีโครงสร้าง

2. นำข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถามชนิดมีโครงสร้างมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดเข้าเป็นหมวดหมู่ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และพยายามคงรูปของสำนวนเดิมไว้ จากนั้นจำแนกเป็นข้อกระทง หากข้อความใดมีข้อความเนื้อหาใกล้เคียงกันก็ให้นำมาไว้ในข้อเดียวกัน ส่วนข้อที่ซ้ำซ้อนก็ให้ตัดทิ้งไป จากนั้นนำมาทำเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยทำเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แล้วจึงจัดส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 คน ตอบเพื่อลงน้ำหนักคะแนนตามระดับความคิดเห็น

3. เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามในรอบที่ 2 มาแล้ว นำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เป็นรายข้อเพื่อพิจารณาเลือกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันมาสรุปเป็นรูปแบบความเสี่ยงของการบริหารจัดการนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาวิเคราะห์รูปแบบที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสถานศึกษาแล้วสรุปเป็นรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชนิดมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลนั้นมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกเป็นรายข้อ ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 2 นั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ดังนี้

การหาค่ามัธยฐาน

สูตรที่ใช้ในการหาค่ามัธยฐาน (Glass & Hopkins, 1996, p. 52)

$$\text{Median} = L - \left(\frac{\frac{n}{2} - F}{f} \right)_1$$

Median คือ มัธยฐาน

L คือ จีดจำกัดล่าง

n คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

I คือ ความกว้างอันตรภาคชั้น

F คือ ความถี่สะสมทุกชั้นที่ต่ำกว่าชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่ของคะแนนในชั้นที่มี

มัธยฐาน

f คือ ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

การแปลความหมายของค่ามัธยฐานเป็นดังนี้ (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2532, หน้า 34)

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.5 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นมากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นมาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาหรือไม่

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.49 ลงไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

การหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับควอไทล์ที่ 3 โดยใช้สูตร ดังนี้

(Glass & Hopkins, 1996, p. 67)

หาค่าตำแหน่ง Q_1 และ Q_3

$$\left[\frac{\frac{Nx}{4} - F}{f} \right]$$

สูตร $Q_3 = L_3 + I$

เมื่อ Q_3 คือ ค่าควอไทล์ที่ต้องการหา

L_3 คือ ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์อยู่

I คือ อัตราภาค

N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

x คือ ตำแหน่งที่ของควอไทล์

F คือ ความถี่สะสมของชั้นก่อนถึงชั้นที่ควอไทล์อยู่

f คือ ความถี่ของชั้นที่ควอไทล์อยู่

การแปลความหมาย ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ข้อความใดที่มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (Consensus) แต่ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกันและการคัดเลือกข้อความที่จะมาเป็นกรอบความคิด

ในการอภิปรายผลได้นั้นจะต้องเป็นข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันเท่านั้น ส่วนข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันจะถูกตัดทิ้งไป (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2530, หน้า 23-24)

จากหลักการดำเนินการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันทั้งหมดมาเป็นกรอบความคิด เพื่อกำหนดเป็นรูปแบบความเสี่ยงของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University